WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 6 lipca 2017 r.

ZP-KNPS.431.2.**29**.2017.TB

Pani
Agnieszka Suska
Dyrektor
Domu Dziecka im. św. Mikołaja
Caritas Archidiecezji Wrocławskiej
w Kątach Wrocławskich

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 24 kwietnia 2017 r. oraz 28 kwietnia 2017 r. od Rzecznika Praw Dziecka do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu wpłynęły:

1. „Informacja o wynikach badania stanu przestrzegania praw dziecka przeprowadzonego w dniach 22 – 23 czerwca 2016 r. w Domu Dziecka im. Św. Mikołaja Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Kątach Wrocławskich" wraz z prośbą o weryfikację realizacji zawartych w niej uwag i wniosków, m. in.:
   a) Czy w Placówce występuje zjawisko przemocy, w tym przemocy rówieśniczej?
   b) Czy wychowankowie mają wiedzę o Prawach Dziecka?
   c) Czy w Placówce prowadzono zajęcia specjalistyczne dla dzieci, które tego wymagają?
   d) Czy w Placówce prowadzono pracę z rodziną ukierunkowaną na powrót dziecka do rodziny?
   e) Czy w Placówce łączono funkcje wychowawcy ze stanowiskiem pedagoga/psychologa?
   f) Czy dzieciom zagwarantowano bezpieczeństwo poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości wychowawców na dyżurach?
   g) Czy Regulaminy, na podstawie których funkcjonuje Placówka, są zgodne z przepisami?
   h) Czy dzieciom zapewniano odpowiednią odzież, obuwie i środki higieny osobistej?
   i) Czy pokoje i łazienki zapewniają poczucie intymności?
   j) Czy pracownicy mają dostęp do szkoleń?
   k) Czy Dyrektor Placówki sprawuje nadzór nad podległym personelem?

2. Pismo o rzekomych nieprawidłowościach w zakresie:

- zapewniania wychowankom przebywającym na co dzień w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i innych placówkach właściwej odzieży i środków higienicznych,
- wypłacanych kwot kieszonkowego,
- urlopowania dzieci do Placówki macierzystej.

Mając na względzie powyższe w dniach 5 – 7 czerwca 2017 r. na podstawie art. 122 i 122a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 697) zespół kontrolerów: Tomasz Borecki – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Grażyna Zielińska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler i Emilia Molska – Kaźmierczak – inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę w trybie uproszczonym w Domu Dziecka im. Św. Mikołaja Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Kątach Wrocławskich, zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia „Domem" lub „Placówką".

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 czerwca 2016 r. do 5 czerwca 2017 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Agnieszka Suska, która była odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności Domu podlegającej kontroli wydaje się *ocenę pozytywną z nieprawidłowościami,* a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń składanych przez Zastępcę Dyrektora Panią Olgę Tomaszewską. Podczas kontroli przeprowadzono także rozmowy z wychowankami. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod nr 64. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie" lub „rozporządzeniu" należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Dom Dziecka im. Św. Mikołaja Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Kątach Wrocławskich jest niepubliczną jednostką wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Placówka działa na podstawie decyzji Nr PS-IS.9423.24.2012 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 2 stycznia 2013 roku. W strukturze organizacyjnej Domu wyodrębnione były cztery 14 osobowe placówki: dwie Opiekuńczo - Wychowawcze Typu Socjalizacyjnego, jedna Opiekuńczo - Wychowawcza Typu Interwencyjnego oraz jedna Opiekuńczo – Wychowawcza Typu Specjalistyczno - Terapeutycznego. Kontrolowana jednostka zajmuje trzy budynki.

Podczas dokonywania oględzin wyżej wymienionych jednostek stwierdzono, że wszystkie posiadały pokoje dwu, trzy i czteroosobowe, które były wyposażone odpowiednio do wymaganych standardów. W każdej była kuchnia z aneksem jadalnym, świetlica oraz łazienki i toalety

umożliwiające korzystanie z nich w sposób intymny i zgodny z zasadami higieny. Podczas przeprowadzania oględzin w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Socjalizacyjnego nr 1 i 2 pokoje dla 7 wychowanków były wyłączone z użytkowania ze względu na brak pełnej obsady wychowanków w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Specjalistyczno – Terapeutycznego, z tego samego powodu wyłączone były 2 pokoje dwuosobowe, natomiast w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Interwencyjnego w ogóle nie było dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 9-10)

Szczegółową organizację Placówki określa: Regulamin Domu Dziecka im. Św. Mikołaja Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Kątach Wrocławskich. Ponadto w Placówce funkcjonował również Regulamin odwiedzin dzieci. *(dowód: akta kontroli str. 47-66, 71)*

Zgodnie z §10 ust. 2 rozporządzenia w trakcie zajęć opiekuńczych i wychowawczych pod opieką jednego wychowawcy w placówce może przebywać nie więcej niż 14 wychowanków, natomiast §11 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że w godzinach nocnych opiekę sprawuje najmniej 1 osoba pracująca z dziećmi. Analiza grafików za miesiące: od 1 stycznia do dnia 15 czerwca 2017 r. wykazała, że przepis ten był przestrzegany. Natomiast w grafikach nie uwzględniono dyżurów w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Interwencyjnego, której działalność zgodnie z oświadczeniem Zastępcy Dyrektora od dnia 16 marca 2017 r. została „zawieszona". Jako powód takiej decyzji podano niskie możliwości finansowe Domu oraz brak kierowanych do niej dzieci. W związku z art. 103 ust. 1 ustawy, który określa zadania placówki opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego oraz z uwagi na fakt, że ustawodawca nie wskazał na możliwość czasowego „zawieszenia" działalności placówki, ww. działania były niezgodne z przepisami.

Zastępca Dyrektora złożył oświadczenie, że Dom zapewnia całodobową opiekę nad dziećmi. Wychowawcy zatrudnieni w Placówkach pełnili dyżury w dniach nauki szkolnej w systemie ośmiogodzinnym (od 13.00 do 21.00) oraz nocne (od 21.00 do 8.00), natomiast w sytuacjach losowych lub w przypadku choroby dziecka opiekę nad nimi sprawowali pedagog i psycholog, którzy posiadali kwalifikacje do pełnienia opieki nad dziećmi lub wychowawca pełniący dodatkowy dyżur w ramach nadgodzin. W dni wolne od szkoły wychowawcy pełnili dyżury od 9.00 do 21.00 i od 21.00 do 9.00. *(dowód: akta kontroli str. 9, 19-31)*

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 i 4 w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla każdego dziecka prowadzi się arkusze badań i obserwacji pedagogicznych oraz psychologicznych, a także karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, z opisem ich przebiegu, o ile dziecko tego wymaga. W trakcie kontroli poddano analizie 15 losowo wybranych teczek, na podstawie których stwierdzono, że dla każdego wychowanka prowadzono ww. arkusze. W dokumentach zazwyczaj dokonywano jednego obszernego wpisu,

zdarzały się również lakoniczne wpisy sporządzane w odstępcach 2-3 miesięcy np..: „Zachowanie J. pozostaje bez zmian". Zatrudnieni w Placówce pedagog oraz psycholog prowadzili także „karty udziału w zajęciach specjalistycznych". Prawidłowa nazwa tego dokumentu to „karta udziału w zajęciach prowadzanych przez psychologa/pedagoga". Stwierdzono, że w ww. karcie dokonywano nieregularnych wpisów, które najczęściej odnosiły się do terminu spotkania i zakresu jaki obejmował, np.: „Zajęcia grupowe – ankieta – agresja", „Rozmowa indywidualna dotycząca złego samopoczucia i relacji z matką", „Spotkanie z wyobraźnią – zajęcia grupowe, edukacyjno – terapeutyczne". Jednocześnie ustalono, że nie odnotowywano przebiegu zajęć, pomimo zamieszczenia w dokumencie rubryki zatytułowanej „zapis przebiegu spotkania".

Zajęcia grupowe prowadzone były przez specjalistów według „Rozkładu zajęć". W „Rozkładzie" wskazywano czas i miejsce zajęć. Do dokumentacji załączano scenariusze zajęć wraz z przykładowymi materiałami, niezbędnymi do przeprowadzenia zajęć (karty pracy, wzory, papierowe układanki itp.) oraz przykładowe prace dzieci. Do scenariuszy dołączono listę obecności wychowanków.

Przykładowe tematy zajęć: „Złość, agresja, przemoc" (obecnych 11 wychowanków, termin 18.05.2017 r.), „Zdrowo się odżywiam" (obecnych 14 wychowanków, termin 18.05.2017 r.), „Chłopcy w okresie dojrzewania" (obecnych 3 chłopców, termin 11.05.2017 r.), „Miłosne znaczenie kwiatów" (obecnych 5 wychowanków, termin 14.02.2017 r.), „Trening interpersonalny z medytacją" (obecnych 2 wychowanków, termin 15.02.2017 r.), „Poznajemy siebie" (obecnych 2 wychowanków, termin 15.02.2017 r.). *(dowód: akta kontroli str. 11-13, 36-41)*

W takcie kontroli poddano analizie również 15 losowo wybranych planów pomocy dziecku. Wszystkie plany opracowane były na okres od września 2016 r. do sierpnia 2017 r. Stwierdzono, że tylko w jednostkowym przypadku nie ujęto celu pracy z dzieckiem (§ 15 ust. 3 pkt. 2 rozporządzenia). Ponadto w ww. dokumentach brak było daty ich sporządzenia w związku z czym trudno ocenić, czy zostały one opracowane na podstawie diagnozy, o czym stanowi § 15 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia oraz nie dokonywano ich modyfikacji co pół roku, co było również niezgodne z § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia. Jednocześnie ustalono, że żaden z analizowanych planów nie został opracowany we współpracy z asystentem rodziny ani podmiotem odpowiedzialnym za pracę z rodziną w gminie. W celu uzyskania informacji o formach pracy z rodzinami pochodzenia wychowanków i współpracy z asystentem Placówka kierowała zapytania do Ośrodków Pomocy Społecznej m.in. w Kątach Wrocławskich, Kobierzycach, czy Długołęce.

Podczas kontroli analizowano obszar dotyczący pracy z rodziną. Ustalono, że prowadzone były „Karty kontaktu z rodziną". W „Kartach" wskazywano: datę, formę kontaktu, dane osoby kontaktującej się, treść rozmowy, ustalenia, spostrzeżenia. Również w diagnozach zawierano wskazówki do pracy z rodziną, opisywano strukturę rodziny biologicznej, warunki materialne

i bytowe. Potwierdzenie pracy z rodziną stanowi także informacja przekazana przez jedną z dziewczynek, która w tym roku przystępowała do Pierwszej Komunii Św. Wychowanka oznajmiła, że miała zorganizowaną uroczystość na terenie Placówki, w której uczestniczyła cała jej rodzina. W związku z powyższym można przyjąć, że Dom stara się angażować najbliższe dziecku osoby do uczestnictwa w ważnych dla niego wydarzeniach.

(dowód: akta kontroli str. 14-15, 42-45, 73)

Dokonując oceny pracy zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka poddano analizie 10 losowo wybranych teczek. Ustalono, że posiedzenia zespołu odbywały w terminach: 1 i 2 grudnia 2016 r. (omówiono sytuację 31 wychowanków), następnie uzupełniające 17 stycznia 2017 r. (6 wychowanków) i 1 marca 2017 r. (2 wychowanków). W posiedzeniach wzięły udział następujące osoby: Dyrektor Placówki, pedagog, psycholog, wychowawcy, pedagog szkolny, pracownik socjalny z OPS, asystent rodziny, psycholog z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, rodzice wychowanków, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka. W dokumentacji znajdowały się zaproszenia informujące o posiedzeniu zespołu, które zostały wysłane do: rodziców/opiekunów prawnych, przedstawicieli MOW/MOS, szkół do których uczęszczają dzieci, Ośrodka Adopcyjnego we Wrocławiu, oraz asystentów rodziny lub osób pracujących w gminie z rodziną. Ustalono, że skład zespołu oraz terminy posiedzeń były zgodne z obowiązującymi przepisami. Na posiedzeniach dokonywano oceny obszarów zgodnych z art. 138 ustawy, zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy sporządzano wnioski na temat dalszej zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej, które następnie przekazano do właściwego sądu.

(dowód: akta kontroli str. 13, 46)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Dom zapewniał wychowankom odpowiednie wyżywienie oraz dostęp do niego przez całą dobę. W aneksach kuchennych znajdujących się na terenie poszczególnych Placówek dzieci wraz z wychowawcami przygotowywały śniadania oraz drugie śniadania z produktów pobranych z „kuchni". Główny posiłek, tj. obiad przygotowywany był przez kucharki, a następnie w termosach wydawany wychowawcom. Dzieci spożywały go w swoich Placówkach. Podwieczorki (najczęściej owoce lub jogurt) wydawane były razem z obiadem. Kolacje wychowankowie przygotowywali wspólnie z wychowawcami z produktów otrzymanych z „kuchni". *(dowód: akta kontroli str. 17)*

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a) i c) rozporządzenia placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dziecku wyposażenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb oraz środki higieny osobistej. W Domu na podstawie zapotrzebowania sporządzanego przez wychowawcę, Dyrektor wydawał zgodę na zakup. Okres oczekiwania na wskazaną odzież był różny, Zastępca Dyrektora oznajmił, że bywały sytuacje, że dzieci nie otrzymały tego na co złożyły zapotrzebowanie.

W pierwszej kolejności wydawane były rzeczy znajdujące się w magazynie lub w pralni, gdzie składowano również tzw. „dary". Z odzieży przechowywanej w pralni, wychowankowie w każdej chwili mogli swobodnie wybrać to, co im się podoba. W kartach odzieżowych wychowanków zapisywano tylko zakupioną odzież oraz obuwie. Z informacji uzyskanych od wychowanków wynikało, że dzieci nie miały możliwości wpływania na to, co zostanie im zakupione, decyzję o zakupie podejmował Dyrektor Placówki.

Środki higieny osobistej i inne środki chemiczne, tj.: proszek do prania, płyn do płukania, pasta do zębów, patyczki do uszu, płyn do mycia, szampon, podpaski, papier toaletowy, środki czyszczące, kostki do toalety wydawane były raz na miesiąc każdej Placówce. Najczęściej środki higieniczne sponsorowali prywatni darczyńcy. Środki czystości były systematycznie uzupełniane, zgodnie ze sporządzonym przez wychowawcę zapotrzebowaniem.

(dowód: akta kontroli str. 16-17, 105, 109, 119, 125, 130, 141, 147, 160)

Zgodnie z zapisem § 18 ust. 1 pkt 8 placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Jej wysokość nie powinna być niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. W Placówce funkcjonował Regulamin wypłacania kieszonkowego dla wychowanków Domu Dziecka im. Św. Mikołaja Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Kątach Wrocławskich. Analiza dokumentacji, rozmowy z dziećmi oraz oświadczenie Zastępcy Dyrektora potwierdziły, że obowiązek wypłaty kieszonkowego był realizowany. Wychowankowie przebywający na co dzień w MOW/MOS i innych placówkach otrzymywali kieszonkowe przekazem raz na 2 miesiące, do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni i bieżący. Natomiast dzieci umieszczone na stałe w Placówce, kieszonkowe otrzymywały do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc miniony. Wysokość kwoty była uzależniona od typu szkoły, którą wychowanek realizował: uczniowie szkoły podstawowej otrzymywali 20 zł, uczniowie szkoły gimnazjalnej – 30 zł, a ponadgimnazjalnej - 40 zł. *(dowód: akta kontroli str. 18, 67-70, 72-75, 84-99)*

W czasie prowadzenia czynności kontrolnych przeprowadzono rozmowy z ośmiorgiem wychowanków w wieku od 9 do 17 lat. Tematyka ich dotyczyła:

1. Wiedzy na temat Praw Dziecka,
2. Zapewnienia odzieży i środków higieny osobistej,
3. Zapewnienia poczucia intymności w pokojach, łazienkach i toaletach,
4. Zapewnienia wystarczającej ilość wyżywienia,
5. Występowania zjawiska przemocy, w tym przemocy rówieśniczej,
6. Otrzymywania kieszonkowego.

Rozmowy z dziećmi wykazały, że wszystkie miały wiedzę na temat Praw Dziecka. Wiedzę tę czerpały od pracowników Placówki, od nauczycieli ze szkół do których uczęszczały lub innych

osób dorosłych np. rodziców. W kwestii zapewnienia właściwej odzieży wychowankowie uznali, że mają ją w odpowiedniej ilości. Zgłoszono natomiast problem otrzymanych w roku 2016 na „Mikołaja" prezentów w postaci bonów na zakup obuwia. Dzieci oznajmiły, cyt. *„że otrzymane bony zostały zatrzymane przez Panią Dyrektor z informacją, że będą mogli je zrealizować, gdy poprawią frekwencję w szkole"*. W momencie kiedy wychowankowie wywiązali się z ww. warunku, postawiony został kolejny, tj. uzyskanie promocji do następnej klasy. Takie traktowanie dzieci jest wysoce niewychowawcze, gdyż raz otrzymanego „prezentu" nie można traktować jako narzędzia służącego do ciągłej motywacji. Starsze dzieci wykazywały również niezadowolenie z faktu, że nie mogły same dokonywać wyboru odzieży i obuwia. Uznały, że musiały nosić ubrania i buty wybrane przez Dyrektora Domu. W zakresie zapewnienia poczucia intymności na terenie Placówki, żaden z wychowanków nie stwierdził, aby nie zostało ono zachowane lub było naruszone. Większość dzieci oznajmiła również, iż Dom zapewniał im odpowiednie wyżywienie. Jedna wychowanka poinformowała kontrolujących, że postanowiła przejść na dietę wegetariańską, jednak Dyrektor Placówki nie wyraziła na to zgody. W przypadku występowania ww. sytuacji Dom powinien zapewniać alternatywną dietę, która w pełni zaspakajałaby potrzeby rozwojowe dziecka. Żaden wychowanek nie potwierdził w rozmowach by doświadczał lub był świadkiem przemocy rówieśniczej. Na pytanie dotyczące kieszonkowego wszyscy potwierdzili, że je otrzymują.

(dowód: akta kontroli str. 72-75)

W kwestii dotyczącej łączenia pracy na stanowisku wychowawcy i pedagoga/psychologa, Zastępca Dyrektora złożył oświadczenie, że zatrudnieni w Placówce psycholog, pedagog nie łączyli pracy na stanowisku specjalisty z pracą wychowawcy. Jednocześnie poinformował, że zdarzyła się sytuacja, w której psycholog w dniu 21.04.2016 r. pełnił dyżur wychowawczy, natomiast była ona jednostkowa spowodowana sytuacją „nagłą" (choroba wychowawcy).

Zatrudniony w Placówce pedagog pracował w godzinach 9-17, natomiast psycholog będący jednocześnie Zastępcą Dyrektora pełnił dyżury w: poniedziałki, wtorki, środy i piątki w godzinach 7-15, a w czwartki od 8 do 16. Grafiki ww. osób w razie potrzeby były modyfikowane.
Mając na względzie powyższe stwierdzono, że specjaliści przebywali w Domu tylko do godziny 17. Należy ustalić godziny pracy specjalistów w taki sposób, by pełnili oni dyżury w godzinach pobytu dzieci w Placówce.

(dowód: akta kontroli str. 32-33)

W Domu Dziecka Dyrektor prowadził nadzór i kontrolę nad pracownikami. Z kontroli sporządzane były „Notatki z kontroli wewnętrznej (bieżącej)", w których odnotowywano: datę, imię i nazwisko pracownika, grupę dziecka, nad którą dana osoba sprawowała opiekę, problematykę kontroli, ustalenia, wnioski i ustalenia, datę i podpis kontrolowanego oraz datę i podpis kontrolującego. Po zakończonych czynnościach kontrolnych Dyrektor udzielał

pracownikowi wskazówek do dalszej pracy. Ponadto w dokumentach znajdywały się sprawozdania z pracy poszczególnych sekcji tematycznych działających na terenie Placówki. Kontroli podlegała również prowadzona przez wychowawców dokumentacja.

W okresie objętym kontrolą odbyło się jedno szkolenie dla pracowników Domu. Wychowawcy zapoznali się z tematyką dotyczącą środków odurzających i substancji psychoaktywnych. Powyższe szkolenie zostało przeprowadzone przez pracownika Komendy Miejskiej Policji we Wrocławiu. *(dowód: akta kontroli str. 18, 34-35)*

W celu weryfikacji informacji zawartych w piśmie otrzymanym od Rzecznika Praw Dziecka nr ZEW.441.594.2017.JK z dnia 21 kwietnia 2017 r., Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu zwrócił się z pismem do Dyrektora Domu Dziecka, a następnie do dyrektorów placówek, w których na co dzień przebywają wychowankowie, z prośbą o ustosunkowanie się do kwestii wskazanych ww. piśmie.

(dowód: akta kontroli str. 183-195)

Z udostępnionej dokumentacji wynikało, że łącznie 14 podopiecznych zostało skierowanych do MOW/MOS/OHP, w tym jeden wychowanek, który w dniu 28 kwietnia 2017 r. został umieszczony w MOW w Smolniku, a 30 kwietnia 2017 r. dokonał ucieczki i do dnia kontroli na niej przebywał. Poniżej opisano sytuację kolejnych wychowanków.

Wychowanka umieszczona w Ośrodku Szkolenia i Wychowania OHP w Mysłakowicach.

Dyrektor Domu poinformował, że wychowanka była urlopowana tylko w każdy trzeci weekend miesiąca, ze względu na jej negatywny wpływ na pozostałych podopiecznych, którzy mogliby być w tym samym czasie urlopowani z MOW. Dziewczynka ma sądową zgodę na urlopowanie do domu rodzinnego i z tej formy chętniej korzystała. Raz na 2 miesiące wypłacano jej kieszonkowe (60 zł), i przesyłano środki do higieny osobistej. Odzież zapewniano w miarę zapotrzebowania, średnio raz na kwartał. Zapotrzebowanie zgłoszone w listopadzie 2016 r. zrealizowano w grudniu 2016 r.

Pedagog zatrudniony w Ośrodku w Mysłakowicach odpowiedział, że wychowanka mogła wyjeżdżać do domu rodzinnego raz w miesiącu oraz, że podopieczna „od miesiąca" (nie wskazano konkretnej daty) posiadała zgodę na przepustki co weekend do domu rodzinnego, po wcześniejszej zgodzie Placówki macierzystej. W porozumieniu z PCPR we Wrocławiu i Sądem Rejonowym w Oławie udało się porozumieć z Domem w sprawie przepustkowania podopiecznej co drugi tydzień. Przebywając w Ośrodku w Mysłakowicach dziewczynka niejednokrotnie zgłaszała brak środków czystości, odzieży oraz problemy z finansowaniem przejazdów z Ośrodka do Domu. Interwencja kadry wychowawczej Ośrodka spowodowała, że podopieczna otrzymała paczkę z najpotrzebniejszymi rzeczami. Ponadto powiadomiono, iż wychowanka otrzymała kieszonkowe

za 2 miesiące w styczniu 2017 r. w kwocie 30 zł, z czego 24 zł stanowił koszt pokrycia dojazdu z Placówki do Ośrodka. Z treści pisma wynika, że wychowanka nie przedstawiała biletów, w związku z tym nie otrzymywała zwrotu poniesionych kosztów. Wyjazdy do domu rodzinnego finansowała rodzina dziewczynki. W udostępnionej dokumentacji Domu Dziecka znajdywały się listy wypłat kieszonkowego, przekazy pocztowe potwierdzające jego wysyłkę oraz potwierdzenia odbioru przekazu. *(dowód: akta kontroli str. 76, 84-88, 105-107, 172)*

Wychowanek umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Nysie, przy Zespole Placówek Specjalnych w Nysie.

Dyrektor Domu przekazał informację, że wychowanek był urlopowany w okresie przerwy bożonarodzeniowej oraz ferii zimowych. Ze względu na częste ucieczki oraz czyny karalne przepustki zostały mu wstrzymane. Kieszonkowe wypłacane było raz na 2 miesiące i tak samo uzupełniano środki higieny osobistej. Odzież przekazywano zgodnie z zapotrzebowaniem wskazanym przez Ośrodek.

Dyrektor Zespołu Placówek Specjalnych w Nysie poinformował, że Dom wysyłał środki higieniczne raz na około pół roku. Kieszonkowe wychowanek otrzymywał w kwocie 60 zł raz na 2 miesiące. Przepustki były realizowane w czasie Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy oraz ferii zimowych, jednakże urlopowanie nie obejmowało w całości ww. okresów. Współpracę z Domem określono jako prawidłową. *(dowód: akta kontroli str. 76-77, 84-87, 92, 109-118, 173)*

Wychowanek umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Koźminie Wielkopolskim.

Za zgodą Dyrektora Domu oraz Sądu pełnoletni wychowanek kontynuuje pobyt w Ośrodku. Z uwagi na tendencje do ucieczek oraz negatywny wpływ na młodszych braci, podopieczny do końca roku szkolnego nie będzie urlopowany do Placówki macierzystej, ale może korzystać z przepustek do domu rodzinnego. Kieszonkowe oraz środki higieny osobistej przekazywano mu raz na 2 miesiące. Odzież zapewniano, gdy Ośrodek przekazywał zapotrzebowanie lub w czasie kiedy podopieczny był na przepustce.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Koźminie Wielkopolskim oznajmił, że wychowanek miał zapewnione środki higieny osobistej oraz właściwą odzież. W roku szkolnym 2016/2017 chłopiec otrzymał 4 paczki z artykułami higienicznymi i jedną z odzieżą. Kieszonkowe było przekazywane regularnie w kwocie 30 zł na miesiąc. W czasie pobytu w Ośrodku wychowanek za zgodą Sądu był urlopowany do Placówki macierzystej, w roku szkolnym 2015/2016 w okresie ferii zimowych, świąt wielkanocnych oraz wakacji. Podczas przerwy wakacyjnej chłopiec sprawiał problemy wychowawcze, do Ośrodka został doprowadzony przez Policję i dlatego nie otrzymał zgody na wyjazd do Placówki na okres przerwy świąteczno – noworocznej. W ocenie Dyrektora Ośrodka współpraca z Domem Dziecka przebiegała w sposób

właściwy, pracownicy Placówki wykazywali zainteresowanie sprawami swojego wychowanka.

(dowód: akta kontroli str. 77, 84-87, 93, 119-121, 174)

Wychowankowie umieszczeni w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Dobroszycach.

Wyjaśnienia dotyczyły dwójki wychowanków. W przypadku pierwszej podopiecznej Dyrektor Domu zakomunikował, że wspólnie z Ośrodkiem ustalono formę urlopowania dziewczynki do Placówki macierzystej, tj. w każdy czwarty weekend miesiąca oraz dni wolne od nauki szkolnej i święta. Wychowanka miała również zgodę Sądu na wyjazdy do swojego ojca, ale korzystała z nich sporadycznie. Kieszonkowe w kwocie 80 zł (40 zł miesięcznie) oraz środki higieny osobistej przekazywano raz na 2 miesiące. Odzież zapewniano zgodnie z zapotrzebowaniem. Zakupem odzieży zajmował się głównie ojciec, którego sytuacja finansowa pozwalała na zakup odzieży markowej.

W przypadku drugiego wychowanka ustalono, że przepustki będą udzielane w każdy czwarty weekend miesiąca oraz wszystkie dni wolne od nauki szkolnej i święta. Kieszonkowe w kwocie 60 zł (30 zł miesięcznie) i środki higieny przekazywano raz na dwa miesiące. Odzież była zapewniania w miarę potrzeb, wg zapotrzebowania wypisanego przez wychowawcę.

Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Dobroszycach poinformował, że współpraca z Domem przebiegała w sposób ciągły. Wychowankowie byli urlopowani raz w miesiącu, otrzymywali kieszonkowe we wskazanych kwotach oraz byli zaopatrywani w odzież i środki higieny osobistej.

(dowód: akta kontroli str. 77-79, 84-87, 91, 95, 123-124, 139-140, 175)

Wychowanek umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Brzegu Dolnym, przy Zespole Placówek Resocjalizacyjnych w Brzegu Dolnym.

Z informacji uzyskanych od Dyrektora Domu wynika, że podopieczny posiadał zgodę Sądu na urlopowanie do domu rodzinnego, z której korzystał. Z powodu próby podpalenia Placówki oraz częstych ucieczek wychowanek nie posiadał stałej zgody na przepustki do Domu Dziecka. Jednorazowo Sąd zezwolił na urlopowanie chłopca do Domu, lecz on nie chciał skorzystać z tej możliwości. Kieszonkowe w kwocie 60 zł (30 zł miesięcznie) oraz środki higieny osobistej przekazywano raz na dwa miesiące. Odzież zapewniano zgodnie z zapotrzebowaniem kierowanym przez Ośrodek.

Dyrektor Zespołu Placówek Resocjalizacyjnych w Brzegu Dolnym udzielił odpowiedzi, że współpraca pomiędzy Ośrodkiem a Placówką przebiegała prawidłowo. Pracownicy Domu regularnie kontaktowali się w celu uzyskania informacji na temat funkcjonowania wychowanka, tj. jego postępów w nauce, zachowania czy innych spraw bieżących. Kieszonkowe w kwocie 60 zł było przekazywane co 2 miesiące. Dom zapewniał również regularnie środki higieny osobistej.

Odzież chłopcu kupowała matka, z którą wychowanek miał stały kontakt. Podopieczny był urlopowany do domu rodzinnego. *(dowód: akta kontroli str. 78, 84-87, 90, 125-129, 176)*

Wychowanek umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Strzelinie.

Dyrektor Placówki poinformował, że wychowanek przebywa w Domu od 10 maja 2017 r. Wspólnie z Ośrodkiem ustalono formę przepustek, tj. raz na 2 tygodnie. Ostatnie urlopowanie miało miejsce 19 maja 2017 r. Ze względu na krótki okres pobytu w Domu, wychowanek nie miał przekazywanych środków higieny osobistej i odzieży. Nie wypłacono mu również kieszonkowego, ponieważ chłopiec w okresie kontroli nie kwalifikował się do jego wypłaty, zgodnie z oświadczeniem Dyrektora z powodu zbyt krótkiego pobytu. Na podstawie obowiązującego w Domu Regulaminu, kieszonkowe miało być wypłacone w kolejnym miesiącu.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Strzelinie odpisał, że Dom Dziecka zapewnił środki higieny osobistej wychowankowi na okres jednego miesiąca. Z rozmowy z wychowankiem wynikało, że przysługuje mu kieszonkowe w kwocie 30 zł miesięcznie. Jednak na moment sporządzania odpowiedzi, chłopiec nie otrzymał żadnej kwoty do własnego dysponowania, prócz 10 zł od pedagoga zatrudnionego w Domu. Miały to być pieniądze na powrót do Placówki macierzystej, który był planowany na 14.06.2017 r. Dyrektor Domu Dziecka podpisał oświadczanie zobowiązujące do regularnego urlopowania wychowanka co dwa tygodnie. Ze względu na krótki okres pobytu w Ośrodku, Dyrektorowi trudno było wydać opinię na temat współpracy z Domem. *(dowód: akta kontroli str. 78, 177)*

Wychowanka umieszczona w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Sobótce.

Dyrektor Domu napisał, że podopieczna ma zgodę Sądu na urlopowanie do domu rodzinnego w dni wolne od nauki szkolnej, z czego regularnie korzysta. Kieszonkowe w kwocie 80 zł (40 zł miesięcznie), podobnie jak środki higieny osobistej przekazywano raz na dwa miesiące ze względu na oszczędności. Odzież zapewniano zgodnie z zapotrzebowaniem, ostanie Ośrodek przekazał 12 stycznia 2017 r., a zrealizowano je 10 lutego 2017 r.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Sobótce odpowiedział, że Dom zaopatrywał wychowankę w niezbędną odzież, środki higieny osobistej oraz przybory szkolne. Kieszonkowe było przekazywane raz na dwa miesiące w kwocie 80 zł. Podopieczna posiadała zgodę Sądu na urlopowanie do domu rodzinnego, z którego korzystała. Współpraca Ośrodka z Domem Dziecka została określona jako dobra. Poinformowano, że pracownicy Placówki regularnie zwracali się z prośbą o opinię na temat funkcjonowania wychowanki (zachowanie, postępy w nauce). *(dowód: akta kontroli str. 78-79, 84-87, 89, 130-134, 178)*

Wychowanek umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Kuźni Raciborskiej.

Dyrektor Domu wskazał, że wychowanek posiadał zgodę Sądu na urlopowanie do domu

rodzinnego, z czego regularnie korzystał w dni wolne od nauki szkolnej. Od 4 maja 2017 r. do dnia kontroli podopieczny przebywał na długotrwałej ucieczce. Kieszonkowe przekazywano mu raz na dwa miesiące w kwocie 60 zł (30 zł miesięcznie). Dom Dziecka miał zawarte porozumienie z Ośrodkiem, na mocy którego Ośrodek zapewniał chłopcu środki higieny oraz odzież. Placówka regulowała poniesione przez Ośrodek koszty zakupów na podstawie wystawianych faktur.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego nie przekazał odpowiedzi na pismo.

(dowód: akta kontroli str. 79, 84-87, 96, 135-138, 169)

Wychowanek umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Bystrzycy Górnej.

Z odpowiedzi przekazanej przez Dyrektora Domu wynika, że wspólnie z Ośrodkiem ustalono formę udzielania przepustek, tj.: co drugi weekend oraz dni wolne od nauki i święta. Warunkiem urlopowania miało być przede wszystkim poprawne zachowanie chłopca w trakcie pobytów w Domu. Ze względu na nieodpowiednie zachowanie wychowanka, wyjazdy do Placówki były zawieszone do 14 czerwca 2017 r. Kieszonkowe w kwocie 80 zł (40 zł miesięcznie) oraz środki higieny osobistej przekazywano raz na 2 miesiące. Odzież zapewniano zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez Ośrodek, bądź wychowawcę z Domu.

Dyrektor Zespołu Placówek Specjalnych w Bystrzycy Górnej powiadomił, że Dom stale i regularnie zapewniał wychowankowi odpowiednią odzież, przybory szkolne oraz higieniczne. Natomiast chłopiec nie dbał o swoje rzeczy, szybko je niszczył lub gubił. Początkowo odzież, którą dysponował była podniszczona, podarta lub niedostosowana do wzrostu. Kieszonkowe przekazywano w kwocie 60 zł raz na 2 miesiące. Chłopca do Placówki macierzystej urlopowano rzadko, ostatnio w terminie od 28 kwietnia 2017 r. do 8 maja 2017 r. Wcześniej przepustek udzielano średnio co 4-5 tygodni. Związane to było z nieprawidłowym zachowaniem chłopca, łamaniem regulaminu Domu, samowolnym oddalaniem się. Współpracę z Domem Dziecka oceniono jako prawidłową. *(dowód: akta kontroli str. 79-80, 84-87, 97, 141-143, 179)*

Wychowanek umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Herbach.

Dyrektor Domu poinformował, że ze względu na dużą odległość Ośrodka od Placówki, wychowanka urlopowano tylko na dłuższe okresy wolne od nauki szkolnej, tj. przerwę bożonarodzeniową, ferie zimowe, Święta Wielkanocne. Kieszonkowe w kwocie 80 zł (40 zł miesięcznie) oraz środki higieny osobistej przekazywano raz na 2 miesiące. Odzież była zapewniana w miarę potrzeb poprzez wystawione przez wychowawcę zapotrzebowanie lub zakupywał ją Ośrodek, a Dom pokrywał koszty zakupów na podstawie wystawianych faktur.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Herbach odpowiedział, że wychowanek był zaopatrzony w odzież i środki higieny, otrzymywał kieszonkowe we wskazanej powyżej kwocie. Na okres urlopowania chłopiec był odbierany przez wychowawcę, a następnie

przez niego odwożony. Współpracę z Domem oceniono pozytywnie.

(dowód: akta kontroli str. 80, 84-87, 99, 144-148, 165-167, 180)

Wychowanek umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Rudach.

Dyrektor Domu oświadczył, że wspólnie z Ośrodkiem ustalono, iż chłopiec mógł być urlopowany każdorazowo po otrzymaniu zgody pracowników obu Placówek, na którą wpływ miało jego zachowanie. Ostatniej przepustki udzielono mu w czasie długiego weekendu majowego br. Dodatkowo podopieczny posiadał zgodę Sądu na wyjazdy do swojej babci oraz opiekuna prawnego z czego chętnie korzystał. Kieszonkowe w kwocie 60 zł (30 zł miesięcznie) przekazywano mu przekazem pocztowym raz na 2 miesiące. Odzież i środki higieny osobistej zakupywał chłopcu MOW, natomiast Dom zwracał koszty zakupów, wg wystawionych faktur. W sytuacji, gdy wychowanek przebywał w Domu Dziecka i zgłaszał zapotrzebowanie, wówczas było one realizowane w Kątach Wrocławskich.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach udzielił odpowiedzi, że podopieczny miał zapewnioną odzież i środki higieny osobistej oraz potwierdził przekazywanie kieszonkowego w kwocie 30 zł miesięcznie. Potwierdził również kwestie urlopowania wychowanka, a współpracę z Domem określił jako poprawną.

(dowód: akta kontroli str. 80-81, 84-87, 94, 149-158, 181)

Wychowanka umieszczona w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Cerekwicy Nowej.

Jak wynika z informacji udzielonej przez Dyrektora Domu podopieczna w okresie od 21.11.2016 r. do 21.02.2017 r. przebywała na ucieczce z MOW w Łodzi. W dniu 21.02.2017 r. została doprowadzona do Ośrodka w Cerekwicy Nowej, gdzie przebywała do 02.05.2017 r., skąd również uciekła. W tym okresie wychowanki nie urlopowano do Placówki macierzystej. Było to wspólne stanowisko obu jednostek. Kieszonkowe w kwocie 60 zł (30 zł miesięcznie) oraz środki higieny przekazywano raz na 2 miesiące. Odzież zapewniano zgodnie z zapotrzebowaniem i możliwościami finansowymi Domu. Ostatnie zapotrzebowanie zrealizowano 23.02.2017 r.

Dyrektor Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Cerekwicy Nowej potwierdził, że wychowanka w okresie pobytu nie była urlopowana do Domu i było to wspólne stanowisko obu jednostek. Dziewczynka miała uzyskać przepustkę dopiero na okres wakacji. Dyrektor MOW poinformował, że podopieczna tylko raz otrzymała kieszonkowe w kwocie 60 zł, miało to miejsce 17.03.2017 r. W okresie pobytu wychowanka otrzymała dwie paczki zawierające odzież, środki higieny osobistej oraz przybory szkolne (27.02.2017 r., 16.03.2017 r.). Jednocześnie zaznaczono, iż druga paczka była uzupełnieniem pierwszej, lecz nadal nie wyczerpała w pełni wykazanego zapotrzebowania. W przedmiotowej odpowiedzi poinformowano o fakcie ponownego zwrócenia się do Domu z prośbą o przygotowanie paczki zawierającej odzież i środki higieny (19.04.2017 r.),

lecz okazało się to bezskutecznie, gdyż pracownicy Placówki powołali się na regulamin stanowiący o częstotliwości wysyłania paczek i kieszonkowego. Jednocześnie Dyrektor Ośrodka poinformował, że wychowanka otrzymywała kieszonkowe, odzież i środki higieny osobistej od swojego opiekuna prawnego, który wykazywał duże zainteresowanie losem dziewczynki. Współpracę z Domem określono jako poprawną, poza kwestiami związanymi z zaopatrywaniem podopiecznej w niezbędne rzeczy. *(dowód: akta kontroli str. 81, 84-87, 98, 159-164, 182)*

Analiza ww. przypadków wykazała, że wychowankowie mieli zapewniane kieszonkowe w kwotach od 30 zł do 40 zł miesięcznie, co było zgodne z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia. W odniesieniu do jednej podopiecznej wykazano, iż Dom nie zapewniał na bieżąco właściwej odzieży oraz środków higieny osobistej, co było niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a) i c) rozporządzenia. Z uzyskanych informacji wynika, że dzieci miały możliwość realizacji przepustek w Domu Dziecka im. Św. Mikołaja Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Kątach Wrocławskich, zwykle jednak były one warunkowane dobrym zachowaniem podopiecznego.

W wyniku przeprowadzonej kontroli w trybie uproszczonym w Domu Dziecka im. Św. Mikołaja Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Kątach Wrocławskich stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezgodne z przepisami prawa „zawieszenie" działalności Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Interwencyjnego.
2. Niewłaściwie prowadzona i nazwana karta udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa/pedagoga.
3. We wszystkich planach pomocy dziecku nie wskazano daty sporządzenia dokumentu oraz nie dokonywano ich modyfikacji co najmniej raz na pół roku.
4. W jednostkowym przypadku brak bieżącego wyposażania dziecka w odzież i środki higieny osobistej.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości w działalności Placówki, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Uregulować działalność Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Typu Interwencyjnego. Podstawa prawna: Decyzja Wojewody Dolnośląskiego nr PS-IS.9423.24.2012 z dnia 2 stycznia 2013 r.

Termin realizacji: do 31 grudnia 2017 r.

2. Prowadzić karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa/pedagoga zgodnie z przepisami.

Podstawa prawna: § 17 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Wskazywać datę sporządzenia planów pomocy dziecku oraz dokonywać ich modyfikacji nie rzadziej niż co pół roku.

Podstawa prawna: § 15 ust. 1 i § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Zapewniać wszystkim wychowankom na bieżąco odpowiednią odzież i środki higieny osobistej.

Podstawa prawna: § 18 ust. pkt 6 lit. a) i c) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji: niezwłocznie.

Pouczenie

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 697).

Na podstawie art. 186 pkt 3a cytowanej powyżej ustawy proszę w terminie do dnia **31 sierpnia 2017** roku o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

.....
(przewodniczący)

.....
(kontroler)

.....
(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Jolanta Szczepko
DYREKTOR WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)